

КЛЮЧОВІ ОСОБЛИВОСТІ ДВОСТОРОННІХ ВІДНОСИН З УКРАЇНОЮ, ВЗАЄМНОГО СПРИЙНЯТТЯ ТА КУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ АРГЕНТИНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Авторка:

Діана Диченко

Динаміка двосторонніх відносин з Україною за президентства Кіршнерів, Маурісіо Макрі та Альберто Фернандеса. Сприйняття російсько- української війни у політичному дискурсі країни

Аргентинська Республіка першою з держав Латинської Америки визнала Україну як незалежну державу 5 грудня 1991 року, проте, відносини між двома країнами мають більш давню традицію: Аргентина – єдина країна Латинської Америки, яка визнала Українську Народну Республіку у лютому 1921 року. З того часу обидві сторони ведуть активний політичний діалог. У листопаді 2020 року було розширено договірно-правову базу з підписанням Урядом України та Урядом Аргентинської Республіки Угоди про безвізовий режим, яка дала потужний імпульс зміцненню взаємних зв'язків в економічній, культурній та туристичній галузях (станом на грудень 2022 року налічується понад 50 чинних угод міждержавного, міжурядового, міжвідомчого, міжрегіонального та міжінституційного характеру)¹.

За президентства Нестора Кіршнера (2003 – 2007рр.) та Крістіни Фернандес де Кіршнер (2007 – 2015рр.) відбулося зближення Аргентини з Китаєм та Росією. Всеосяжне стратегічне партнерство з РФ мало замінити вплив США, і для Росії, яка шукала союзників у Латинській Америці, це було вигідним. Президент Маурісіо Макрі (2015 – 2019рр.) відновив і покращив стосунки Аргентини з США, а також з моменту інавгурації Президента Макрі у 2015 році розпочався новий етап поглиблення двосторонніх відносин з Україною. Однак, адміністрація Макрі продовжила розвивати стратегічне партнерство з Росією, зокрема підписавши у 2015 році угоди в галузі енергетики та торгівельного співробітництва.

¹ <https://argentina.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/ukrayina-ta-argentina/338-dogovirno-pravova-baza-mizh-ukrajinoju-ta-argentinoju>

Чинний президент Аргентини Альберто Фернандес у жовтні 2021 року провів крайню очну зустріч з президентом України Володимиром Зеленським на полях саміту COP26 кліматичної конференції у Глазго. Під час очної зустрічі обидві країни підтвердили готовність продовжувати зміцнювати двостороннє співробітництво. Проте, Альберто Фернандес дотримується *політики багатовекторності*: сприймає Росію як потенційного стратегічного партнера, але водночас продовжує посилювати співпрацю Аргентини з США. На початку лютого 2022 року, перед повномасштабним вторгненням, А.Фернандес приїздив до Москви на зустріч із російським президентом В.Путіним, де заявив, що бажає «перетворити Аргентину на точку входу Росії до Латинської Америки». Серед іншого, глава держави домовився про участь російських компаній у модернізації залізничних колій в Аргентині, а також інвестиції Росії в електроенергетику, газ, нафту, хімічну промисловість та банківську сферу Аргентини.

Загалом *позиція Аргентинської Республіки щодо російсько-української війни є відносно сприятливою для України*. Після анексії Криму Російською Федерацією в 2014 році Аргентина, як непостійний член Ради Безпеки ООН, спочатку проголосувала “за” резолюцію, яка засудила референдум у Криму. Але тоді ж, у березні 2014 року, Аргентина утрималася від голосування за резолюцію Генеральної Асамблеї ООН щодо підтримки територіальної цілісності України. Тодішня очільниця країни Крістіна Кіршнер, маючи приязні стосунки з РФ, змінила свою позицію, і Аргентина вже надалі утримувалась, розраховуючи, зокрема, на прихід російських інвестицій в країну. При цьому уряд Президента Крістіни Фернандес де Кіршнер неодноразово заявляв про «подвійні стандарти» Сполученого Королівства та Сполучених Штатів, які засудили кримський референдум, але підтримали референдум на Фолклендських островах, при тому, що питання Фолклендів є дуже чутливим для аргентинців.

Незважаючи на те, що з 2020 року у Аргентині розпочався новий етап формування зовнішньополітичних орієнтирів, зокрема, переорієнтація на співробітництво зі США, вищезгадана позиція аргентинської політики не змінювалася. Це стосується і її позиції під час голосування у 2016 та 2018 роках стосовно порушення прав людини в Криму, мілітаризації Криму, частин Чорного та Азовського морів.

Після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну 24 лютого Міністерство закордонних справ Аргентини опублікувало позицію із засудженням збройної агресії РФ і закликом до Росії припинити військові дії на території України та деескалювати конфлікт².

² <https://www.cancilleria.gob.ar/es/actualidad/noticias/argentina-reitera-su-firme-rechazo-al-uso-de-la-fuerza-armada-y-llama-rusia>

Президенти обох держав обмінялися серією повідомлень-підтримки у Twitter. Аргентина підтримала голосування ГА ООН щодо засудження агресії Росії проти України 2 березня 2022 року, а також резолюцію щодо виключення РФ з Ради з прав людини 7 квітня 2022 року.

Однак, 6 жовтня 2022 року Аргентина (разом з Бразилією й Мексикою) *не підтримала декларацію про підтримку України та засудження РФ на зустрічі членів Організації американських держав (ОАД)* у Лімі. Така вкрай протилежна позиція Аргентини є свідченням того, що війна в Україні не є пріоритетною проблемою для країн регіону, тоді як співпраця з РФ має потенційні економічні вигоди.

Аргентина була другою серед країн світу за межами РФ, що закупила і дозволила використання російської вакцини “Sputnik-V”. Нею, станом на вересень 2021 року, було щеплено 11 мільйонів мешканців країни (близько чверті всього населення)³, і саме це спричинило збільшення імпорту російських товарів – 651 млн доларів США у 2021 році (на 392% більше, ніж у 2020 році). Тому, насправді, *торговельні відносини Аргентини і Росії не є вирішальним фактором розвитку відносин з РФ*, адже Росія не є одним з основних торговельних партнерів Аргентини, хоча і є важливим ринком збуту для аргентинської продукції і п’ятим найбільшим постачальником добрив – 7% від всього імпорту добрив в Аргентині⁴.

МЗС Аргентини стало все обережніше висловлювати занепокоєння подіями, які сталися в Україні, водночас Аргентинська Республіка *продовжує надавати Україні гуманітарну допомогу*. За 10 місяців війни з Буенос-Айреса до Варшави було відправлено одинадцять партій гуманітарної допомоги Україні від Уряду Аргентинської Республіки⁵. Аргентинські «Білі шоломи» у супроводі співробітників консульства були також відправлені на кордон між Польщею та Україною для надання необхідної гуманітарної допомоги⁶. При цьому Аргентина *утримується від кроків щодо надання допомоги військовій* – пропонуючи себе в якості посередника у переговорах з РФ, якщо такі відбудуться у майбутньому.

Крім того, у вересні 2022 року Аргентина направила китайській владі офіційну заявку на членство у БРІКС, що дозволить тісніше зблизитися з Росією як одним із партнерів. Взагалі, Аргентина традиційно тяжіла до БРІКС як до об’єднання, що намагається створити альтернативну фінансово-економічну архітектуру, що

³ <https://bancos.salud.gob.ar/recurso/140-informe-de-vigilancia-de-seguridad-en-vacunas>

⁴ <https://www.bloomberglia.com/english/how-russias-war-on-ukraine-could-upset-argentinas-trade-balance/>

⁵ <https://argentina.mfa.gov.ua/es/news/argentina-ya-envio-ucrania-la-11-carga-de-ayuda-humanitaria>

⁶ <https://www.cancilleria.gob.ar/es/actualidad/noticias/argentina-envia-cascos-blancos-para-asistir-quienes-egresan-de-ucrania>

існуватиме паралельно з тією, де домінують США. Перешкодою була позиція Бразилії, яка не привітно ставилась до питання вступу Аргентини з огляду на ймовірність посягання на регіональне лідерство⁷.

Тим часом у Конгресі опозиція вимагає від Фернандеса, аби той, незважаючи на прихильність до РФ і підписані торгові угоди з В.Путіним, оголосив про паузу у відносинах з Москвою. Опозиційна депутатка Патриція Буллріч, лідерка партії Республіканська пропозиція (PRO), заявила, серед іншого, про таке: «Аргентина не може бути нейтральною, як це було в інших випадках в історії». Вона додала, що «Аргентина повинна бути разом з усіма демократичними країнами», а відносини з Російською Федерацією «винести за дужки, тому що РФ порушує всі норми міжнародного права».

Колишній віце-канцлер і колишній посол в ООН Фернандо Петрелла також заявив, що Аргентина повинна повернутися до своєї традиції співпраці у вирішенні суперечок: «Давайте спробуємо зробити щось корисне, а не просто зациклюватися на декларативних аспектах».

Українська громада в Аргентині, сьома за чисельністю у світі (близько 450 тис осіб), мітингує перед посольством і демонструє неприйняття війни⁸. За сприяння діаспори вже через місяць після початку вторгнення Росії в Україну значна частина пересічних аргентинців зуміла вибудувати уявлення про складний воєнний конфлікт у Східній Європі, незважаючи на відстань та культурну відчуженість. Звіт консалтингової компанії D'Alessio IROL показав, що громадяни думають про війну в Україні, її причини та роль, яку повинна взяти на себе Аргентина.

Переважна більшість респондентів (64%) звинуватила РФ в односторонній агресії на території України, хоча менша частка (52%) вважає, що Аргентина повинна надавати рішучу підтримку Україні. 42% опитаних заявили, що Аргентині доведеться зберігати нейтралітет у збройному протистоянні⁹.

Спостерігаються також розбіжності між виборцями правлячої партії та опозиції. 90% опитаних прихильників партії «Juntos por el Cambio» вважають, що війна - «одностороння агресія Росії», а 75% відповіли, що країна має підтримати Україну. Для порівняння серед прихильників правлячої партії «Frente de Todos» не було виявлено переважаючої позиції щодо того, як характеризувати події. 35% відповіли, що напад Росії є «справедливою війною», 27% підтвердили, що Путін розгорнув «односторонню агресію», а 38% «не знають» як визначити ситуацію. При цьому 70%

⁷ <https://en.mercopress.com/2022/09/12/argentina-formalizes-its-brics-membership-application>

⁸ <https://www.reuters.com/world/she-woke-up-with-bombs-ukrainian-diasporas-latin-america-protest-invasion-2022-02-26/>

⁹ <https://www.infobae.com/politica/2022/03/27/una-encuesta-arrojo-que-el-64-de-los-argentinos-responsabiliza-a-rusia-por-la-guerra-en-ucrania/>

виборців Альберто Фернандеса вважають, що уряд Аргентини має залишатися «нейтральним».

Таким чином, політичні еліти Аргентини засуджують факт російської агресії проти України, делегація Аргентини підтримує резолюції щодо України в ГА ООН, Уряд надає Україні гуманітарну допомогу. Однак, Аргентина, як і Туреччина наприклад, критикує підхід накладення санкцій як неефективний у сприянні миру і закінченню війни, розглядаючи санкційну політику насамперед як можливість заповнити вакуум і зміцнити власні позиції на російських ринках. Тобто заради збереження політики багатовекторності, сприйняття РФ як стратегічного союзника і отримання економічних вигод Аргентина продовжує балансувати між різними партнерами і намагається дотримуватися нейтральності у міжнародних конфліктах, і в цьому чинного президента підтримують його виборці.

Особливості цінностей, чутливі теми й точки напруження у двосторонніх відносинах з Україною

Аргентина визнана одним із головних культурних акторів Іbero-американського континенту і при проведенні культурної дипломатії варто зважати на мультикультуралізм та поліетнічність аргентинської культури – суміші європейських звичаїв та латиноамериканських корінних традицій.

Як і в інших західних країнах, в Аргентині культурний менеджмент є давньою практикою, однак, протягом останніх десятиліть культурний сектор зазнав глибоких трансформацій: сильне зростання індустрії культури та творчості, яке відкрило нові горизонти для національної та міжнародної торгівлі; поява низки адміністративних структур, які дозволили розширити культурну діяльність; технологічний розвиток, пов'язаний з телекомунікаціями, зростаюча участь громадських секторів у створенні альтернативних форм соціального розвитку.

Культурна політика в Аргентині пережила період підтримки культурного та популярного мистецтва наприкінці 1940-х років за уряду Хуана Домінго Перона, особистість якого є дискусійною в аргентинському суспільстві. Проте, в наступні десятиліття культурна політика була здебільшого підкріплена ринковою ідеологією.

Економічна та соціальна криза в країні 2001 року призвела до нових форм організації та солідарності в культурному секторі. Як результат за уряду Нестора Кіршнера культурна політика стала частиною прогресивного політичного проекту соціальної інтеграції. Політика почала відстоювати антропологічне бачення культури, пов'язане з повсякденними соціальними практиками та ідентичністю – поряд із перспективою, яка більше орієнтована на образотворче мистецтво та створення робочих місць. Це

антропологічне сприйняття культури було посилено та інституціоналізовано за президентства Крістіни Фернандес де Кіршнер, коли Аргентина прийняла бразильську модель *Cultura Viva Comunitaria* та програму громадського мистецтва *Puntos de Cultura*. Уряди Кіршнерів вели «культурну битву», яка змінила аспекти різних галузей аргентинської культури. «Культурна битва» була метафорою, що використовувалася кіршнеризмом для переосмислення галузі культурної політики з новою концепцією зв'язку між культурою та політикою.

З приходом до влади *Cambíemos* у грудні 2015 року орієнтацію культурної політики було змінено. Уряд *Cambíemos* прагнув продемонструвати розрив із кіршнеризмом. У сфері культури це проявилось у декількох аспектах: закриття програм попередньої адміністрації, створення нових ініціатив, реконфігурація державної організаційної структури (перетворення секретаріатів на програми тощо) і, загалом, зміна спрямованості культурної політики. Хоча повернення до неоліберального уряду з 2015 по 2019 роки призвело до значного скорочення бюджету на культуру, більшість великих програм і послуг все ж було збережено, враховуючи їхнє значення для сектора.

З огляду на вищенаведене слід бути обережним у обговоренні питань, що стосуються *оцінок подій аргентинської історії* чи сьогодення. Самі по собі аргентинці не бояться відкрито висловлювати власні політичні переконання, але дискусії всередині країни показують, що суспільство в політичному сенсі є дуже поляризованим. Як вже згадувалось вище контроверсійною фігурою є Хуан Домінго Перон. З одного боку, він, як політик лівих поглядів, приділяв значну увагу соціально-економічним реформам. З іншого боку, Аргентина опинилась за часів Перона у глибокій економічній кризі, що призвела до зростання соціальної напруги й політичної нестабільності, відтак Перон вдавався до переслідувань своїх опонентів і зіпсував свої відносини з католицькою церквою, яка його відлучила. Зрештою, після цього був період військової хунти в 1970-х роках: придушення пероністської опозиції, «брудна війна». Впровадження ринкових реформ не вберегло від ще однієї економічної кризи, а згодом, задля відволікання від внутрішніх проблем, уряд оголосив війну Великій Британії за Фолклендські острови, що закінчилася поразкою Аргентини та падінням режиму.

Питання Фолклендських островів може бути точкою напруження між Україною та Аргентинською Республікою, зважаючи на союзництво України з Великою Британією. Президент Фернандес часто посилається на відновлення суверенітету Аргентини над Фолклендськими (Мальвінськими) островами. Це погіршує відносини Аргентини з Британією, а також робить політичні еліти несприйнятливими до питання окупації Росією територій України. Архіпелаг і досі залишається предметом територіальних суперечок між Аргентиною, біля узбережжя якої розташовані

острови, та Великою Британією. Дуже ризиковими є паралелі між анексованим Кримом (і рештою окупованих РФ українських територій) та Мальвінами. Тим паче, що, згідно з міжнародним правом, Фолклендські острови належать саме Великій Британії. Тож якщо вдаватися до прямого наведення таких аналогій, можна наразитися на рішуче засудження з боку Британії, яка є ключовим союзником України й системно надає військову допомогу з початку повномасштабного вторгнення.

Інші чутливі питання

Не варто називати Сполучені Штати Америки «Америкою». Для аргентинців (та й для усього регіону) вкрай образливо, коли цю частину світу асоціюють лише зі США (ігноруючи при цьому мешканців Аргентини, Мексики, Куби, Уругваю тощо). Також дуже небезпечно вважати весь іспаномовний та латиноамериканський регіон однорідним, оскільки на його теренах безліч країн і культур Центральної й Південної Америки (багато нащадків інків, ацтеків та інших цивілізацій), в яких є відмінності між собою за багатьма аспектами. Тому варто уникати порівнянь аргентинців з мешканцями інших частин континенту, сприйняття їх як «одного народу» зі «спільною історією, культурою, мовою».

Сьогодні Аргентина досі *не має національної стратегії розвитку культури*, так само як і плану міжнародного співробітництва, тому управління політикою у сфері культури відбувається напряму основними гравцями сфери. З цього питання ведуться активні перемовини, адже розробка та введення в дію Федерального закону/стратегії про культуру посприє створенню дорожньої карти для напряму культурної політики держави, а також механізмів і пристроїв, які б підтримували постійні відносини між державою та громадянським суспільством для розробки та впровадження публічної культурної політики, зміцнення мереж культурних агентів, просторів для обговорень та фінансування. Серед своїх фундаментальних аспектів цей закон/стратегія постулюватиме *ідею множинності культур*, а з іншого боку, держава виступатиме як артикулюючий інститут.

Ініціатива Президента Фернандеса «Activar Cultura», представлена в 2021 році, стала двигуном для реактивації, розширення та зміцнення громадських проєктів, фестивалів, живих виступів, національних конкурсів, стипендій, бібліотек та аудіовізуальної індустрії. Економічна підтримка від уряду в рамках цієї ініціативи заслуговує особливої уваги, вперше починаючи з 2015 року фінансування різних

галузей національної культури стабільно зростає. У такий спосіб держава намагається подолати давню проблему недостатньої бюджетної підтримки культурної сфери¹⁰.

Ще однією специфікою культурної сфери Аргентини є *централізація – концентрація ресурсів в містах*, таких як Буенос-Айрес, Кордоба, Сальта, Мендоса, та відсутність міцної інституційної бази. Так, у місті Буенос-Айрес бюджет Міністерства культури на 2022 рік становить 14 554 млн доларів, порівняно з 2021 роком, бюджет зріс на 49%.

Пандемія Covid-19 виявила нестабільність сектора та *слабку інституціоналізацію*, але також призвела до того, що члени Аргентинської мережі культурного менеджменту запропонували зібрати професіоналів #CulturalManagement, щоб створити формальний простір для зустрічей між колегами *Аргентинський конгрес культурного менеджменту*, при чому держава теж встановила канали діалогу з цими суб'єктами¹¹.

Аргентина при нинішній адміністрації звернула увагу на свої «слабкі місця» в культурній сфері і зосередила зусилля на вирішення проблемних моментів. Відтак, у 2021 році культурна діяльність зросла на 12,7% порівняно з 2020 роком, згідно з результатами Cuenta Satélite de Cultura (CSC) та збільшила свою частку в загальній економіці з 1,7% до 1,8%¹².

Ще одним аспектом, який позиціонує Аргентину у світі, є *значення іспанської мови*. В останні роки Аргентині вдалося зарекомендувати себе як місце для вивчення іспанської мови за допомогою спільних освітніх програм як новий спосіб динамізації знань про країну, генерації нової аудиторії та моделювання образу країни у молодих поколіннях.

Стереотипи у сприйнятті України та негативні наративи, що присутні у публічному дискурсі та які можливо долати шляхом культурної дипломатії

Найбільш поширеними та небезпечними наративами, які поширюються в аргентинській пресі, є *поділ України на Схід і Захід* (аргентинський журналіст, міжнародний аналітик Ігнасіо Утін в своїх книгах про Україну «Відновлення холодної війни. Україна» («Una renovada guerra fría. Ucrania») та «Донбас і Україна. Хроніка з фронту» («Donbass y Ucrania. Crónica desde el frente») порушує питання про культурні та політичні відмінності між сходом та заходом України, і які, на думку автора, є однією з основних причин війни)¹³; *Україна і Росія мають спільне*

¹⁰ <https://www.argentina.gob.ar/noticias/el-gobierno-nacional-presento-activar-cultura>

¹¹ <https://rgcediciones.com.ar/los-sucesos-mas-relevantes-del-2021-de-la-gestion-cultural-en-argentina/>

¹² <https://www.sinca.gob.ar/VerNoticia.aspx?Id=82>

¹³ <https://www.infobae.com/leamos/2022/10/01/sonrisas-forzadas-como-la-anexion-como-ve-las-cosas-en-ucrania-el-argentino-que-estuvo-alli-antes-de-la-guerra-y-escribio-dos-libros/>

походження; сучасна Україна – продукт більшовизму (історик з Університету Буенос-Айреса Х.Саборідо в своїй статті про історію України пише, що Київська Русь слугує історичним підґрунтям для В.Путіна вважати, що «ми – один народ», але зауважує, що «українці таку думку не поділяють». З його боку також лунає меседж, що, мовляв, українська культура і мова – це дещо «зіпсований» західними впливами варіант усього російського, а республіка Україна в нинішньому вигляді є «дітищем більшовиків»¹⁴; *громадянська війна на Донбасі* (характеризуючи події 8-річної давнини, вживається поняття «громадянська війна» (guerra cívil) – попри те, що автор сам же і вказує на те, що в регіоні була присутність незаконних збройних формувань, які мали підтримку з боку РФ та проросійського населення «повсталих» регіонів. Навмисно створюється ілюзія, що на сході України дійсно були сильні протестні сепаратистські настрої (замість чіткого визнання, що подібні сепаратистські рухи не мали б успіху без втручання РФ).

Окрім того, в аргентинських медіа можна знайти такі кліше, як *«державний переворот (golpe de estado)»* (у контексті втечі президента В.Януковича в 2014 році й перемоги Революції Гідності), *«відродження націоналістичних і неонацистських рухів на заході України»* (причому націоналізм вживається з негативною конотацією як синонім, власне, нацизму – зокрема, в контексті діяльності «Правого сектора»), *«ксенофобія, расизм і дискримінація»* (по відношенню до російського/російськомовного населення). Втім, попри це, думки про те, що на Донбасі здійснювався геноцид подібної категорії людей, аргентинці все одно вважають абсурдними¹⁵.

Культурні high-profile events та головні гравці сфери культури

Уся мережа державних культурних інституцій Аргентини підпорядковується [Міністерству культури](#) (Ministerio de Cultura de la Nación), яке було створене 7 травня 2014 року як перше відомство, що займається винятково вирішенням питань у сфері культури. У 2018 році на тлі фінансової кризи у межах реструктуризації кількість міністерств в уряді було скорочено з 22 до 10, і замість Мінкульту знову з'явився Секретаріат з питань культури, який підпорядковувався об'єднаному Міністерству освіти, культури, науки і технологій. Вчергове відомство з'явилося у 2019 році з приходом до влади президента А.Фернандеса й існує дотепер¹⁶.

Особливе місце в екосистемі культурних інституцій Аргентини займають: [Аргентинська мережа управління культурою \(RAGC\)](#), діяльність якої спрямована на

¹⁴ <https://ladiaria.com.uy/mundo/articulo/2022/2/el-camino-que-llevo-a-la-guerra/>

¹⁵ <https://www.ambito.com/mundo/ucrania/es-argentino-vivio-y-conocio-cerca-la-guerra-si-se-mete-eeuu-presionaria-rusia-que-avance-mas-n5378477>

¹⁶ <https://news.artnet.com/art-world/argentina-cuts-culture-ministry-charges-for-museums-1346252>

посилення професіоналізації управління культурою; [Культурний центр Кішнера](#) (Centro Cultural Kirchner); [Fundacion Proyecta Cultura](#) – незалежна міжнародна платформа, яка використовується як комунікаційний інструмент; [Центр співпраці з питань культури](#) (Centro Cultural de la Cooperación); [Федеральна рада з питань культури](#) (Consejo Federal de Cultura); [Федеральна інвестиційна рада](#) (Consejo Federal de Inversiones) та інші.

Для Аргентини характерним є те, що «програми» використовуються як формат фінансування культурної сфери, адже вони довгий час були більш схильні до недофінансування з боку адміністрацій. Проте, з 2020 року у рамках політики Cultura Solidaria Міністерство культури Аргентини здійснює державну інвестиційну підтримку основних програм: Punto de Cultura, Cultura Solidaria, Fondo Desarrollar, Renacer Audiovisual, Impulsar Cultura II, Festivales Argentinos, Argentina Florece, MANTA, Activar Patrimonio, Pueblos históricos, Ferias del Libro та Fortalecimiento de Bibliotecas Culturales. До того ж усі політики та програми, що реалізуються Міністерством культури, мають секторальний характер, і більшість із них спрямовані на конкретні підсектори.

27 жовтня 2022 року Національний сенат Аргентини схвалив [законопроект](#), яким продовжується до 31 грудня 2072 року виділення спеціальних коштів для підтримки культурних індустрій та інституцій, а також функціонування публічних бібліотек. Тобто фінансування культурної галузі в Аргентині було гарантовано ще на найближчі 50 років. 2017 року, уряд колишнього президента М.Макрі пролобіював ухвалення Закону №27.432, згідно з яким (у межах податкової реформи) було схвалено встановлення часових обмежень щонайменше на 5 років для асигнувань на культуру та масові комунікації. Якби ліміт не був продовжений, то його дія закінчувалась би 31 грудня 2022 року, що залишило би без фінансування Національний інститут кіно та аудіовізуальних мистецтв (INCAA), Національний інститут музики (INAMU), Національний інститут театру (INT) та інші культурні фонди й інституції, а також мережу публічних бібліотек по всій країні, яка діяла через Національну комісію публічних бібліотек (CONABIP).

Можливості фінансування культурних проєктів у країні

[Національний фонд мистецтв](#) (FNA, Fondo Nacional de las Artes), принципи діяльності якого лягли в основу Міжнародного фонду сприяння культурі ЮНЕСКО. FNA надає стипендії художникам і професіоналам для навчання в Буенос-Айресі та за кордоном, а також щороку фінансує велику кількість культурних проєктів. Інші формати фінансової підтримки митців – конкурси, позики (мікрокредити, особисті позики, іпотечні позики тощо), субсидії (для некомерційних культурних організацій, які не мають на меті одержання прибутку зі своєї діяльності). Джерела фінансування

фонду – податки, які стягуються за використання творів інтелектуальної власності, які перейшли в суспільне надбання.

INCAA (**Instituto Nacional de Cine y Artes Audiovisuales**) – державний орган Міністерства культури, який відповідає за сприяння та регулювання кінематографічної діяльності на території Аргентини та за кордоном. Підтримує кінематографічну індустрію через надання субсидій кінокомпаніям та продюсерам, режисерам-початківцям (переглянути детальну інформацію можна за цим [посиланням](#)). Під егідою Інституту також проводяться конкурси для митців – Historias Breves (конкурс короткометражних фільмів), Desarrollo de Guiones (конкурс сценаріїв художніх фільмів) та інші. INCAA щороку в листопаді проводить Міжнародний кінофестиваль Мар-дель-Плата, найбільший та найпрестижніший у Латинській Америці.

Столичний фонд культури, мистецтва і науки (Fondo Metropolitano de la Cultura, las Artes y las Ciencias) і **Меценатство** (Mecenazgo) – програми платформи [Impulso Cultural](#) Міністерства культури міста Буенос-Айрес, які повністю або частково фінансують культурні проекти/заходи.

Більш детальний перелік можливостей фінансування проектів конкретної галузі можна знайти за посиланням: <https://www.culturaenproyectos.org/portfolio-items/fuentes-de-financiamiento/>.

ВИСНОВКИ

Аргентинська зовнішня політика є досить прагматичною. Уряд президента А.Фернандеса дотримується політики багатовекторності, розглядаючи в її контексті Росію одним з ймовірних партнерів, як і його попередники, чий зовнішньополітичний вектор відзначався антизахідністю, вбачаючи в РФ потенційного інвестора.

Для Аргентини Україна ніколи не становила стратегічний інтерес і це відіграло негативну роль у сприйнятті України пересічними аргентинцями – з безліччю нав'язаних російським/радянським режимами стереотипів і наративів (як-от заперечення соборності України, наполягання на спільному минулому і братерстві з Росією). Подібну риторику підтримували, зокрема, й академічні кола та впливові громадські діячі Аргентини.

При цьому доволі показово, що навіть багаторічна діяльність на теренах Аргентини громадських, культурних та просвітницьких організацій української діаспори (як-от товариства «Просвіта») не змогла, попри свою активність, ефективно завадити поширенню хибних уявлень про Україну. Діяльність таких об'єднань, що були покликані відігравати роль амбасадорів України в межах всієї Аргентини, насправді охоплювала здебільшого діаспору і вузький прошарок зацікавлених Україною аргентинців. Відповідно, слабкий інтерес до України наклав відбиток і на рівень її громадської й політичної підтримки в Аргентині.

Культурна галузь в Аргентині є не сильно інституціалізованою. З одного боку, існує чимало установ, що покликані захищати національний культурний продукт і підтримувати фінансово перспективних митців у певній галузі. З іншого боку, донедавна не вважалося, що питаннями розвитку культури в державі має відати окремий орган виконавчої влади. Протягом тривалого часу така функція відводилася секретаріатові при президенті з обмеженими повноваженнями. Не було впевненості й у тому, чи вистачить політичної волі для гарантування державної підтримки культури в Аргентині на найближчі десятиліття, аби забезпечити сталість розвитку такої галузі. Нагальним лишається питання наявності стратегічного бачення в цій сфері, яке б зробило її більш стійкою до змін у державній політиці, незалежно від правлячого режиму.

Що стосується оцінки діяльності посольства України в Аргентині, то поза увагою залишається такий вагомий чинник, як співпраця з основними гравцями української діаспори в царині освітньо-культурної діяльності. Публічна комунікація теж має перспективи для розвитку з огляду на вкрай низьку частоту повідомлень про активності посольства (порівняно з посольством України в Іспанії, де активність є значно вищою).

Використані джерела

1. <https://www.opeargentina.org/post/las-relaciones-bilaterales-entre-argentina-y-ucrania>
2. <http://ambitointernacional.com/argentina-ucrania-y-una-relacion-que-se-fortalece-con-los-anos/>
3. <http://ambitointernacional.com/argentina-y-ucrania-profundizan-sus-relaciones-amistosas/>
4. <https://www.telam.com.ar/notas/202208/602667-argentina-salida-diplomatica-guerra-ucrania.html>
5. <https://www.vozdeamerica.com/amp/argentina-cambio-rumbo-condena-rusia-ucrania/6487520.html>
6. <https://www.infobae.com/politica/2022/03/27/una-encuesta-arroja-que-el-64-de-los-argentinos-responsabiliza-a-rusia-por-la-guerra-en-ucrania/>
7. <https://www.realinstitutoelcano.org/analisis/diplomacia-cultural-experiencias-argentinas-ari/>
8. <https://tradingeconomics.com/argentina/imports/russia>
9. <https://thepoliticalroom.com/el-conflicto-del-canal-de-beagle/>
10. <https://culturalatlas.sbs.com.au/argentine-culture/argentine-culture-do-s-and-don-ts>

© Центр міжнародної безпеки

Авторка:

Діана Диченко

Інформація та погляди, викладені в цьому дослідженні, належать авторам і не обов'язково відображають офіційну думку Фонду Конрада Аденауера та Міністерства закордонних справ України.

Центр міжнародної безпеки

вул. Бородіна Інженера, буд. 5-А

м. Київ, 02092, Україна

Тел.: +380999833140, +380976566675

Е-пошта: cntr.bezpeky@gmail.com

<https://intsecurity.org/>

